

שמואל בוקי

שמואל, בנם של רבקה ומשה, נולד בשנת תרפ"ז (1927) בעיר וישוגרוד שעל גדת נהר הוויסלה בפולין. כבן למשפחה ציונית גדולה ומפורסמת למד שמואליק, כך כונה בפי כול, בבית הספר "תרבות", בכוונה לעלות לארץ ישראל כשיגדל.

וישוגרוד נכבשה על ידי הגרמנים ב-9 בספטמבר 1939, ומיד לאחר מכן החל רצח יהודים וגירושם למחנות עבודה. שמואליק בן ה-12 מצא עצמו בגטו ורשה ושם איבד חלק מבני משפחתו, שמתו מות גיבורים. בני משפחה אחרים הושמדו במחנה טרבלינקה. שמואליק והנותרים ממשפחתו נשלחו בשנת 1942 לאושוויץ. הוריו, אחיו, סבו וסבתו שולחו מיד לתאי הגזים ונרצחו לנגד עיניו. הנער התחנך שיהרגו אף אותו, אך כיוון שהיה צעיר ובריא הושאר בחיים.

ימים מספר לפני חיסול מחנה הריכוז באושוויץ הצליח שמואליק להימלט, אך ידי הנאצים השיגו אותו. יחד עם נערים יהודים נוספים הובל שמואליק לאחד המחנות בגרמניה, ונשלח לבית ספר לבנאות. במחנה חיזק את רוח חבריו ושימש להם כמעוז וכנחמה. לימד אותם עברית, שר להם שירים ציוניים, סיפר להם על ארץ ישראל והפציר בהם כי ילמדו בשקידה את המלאכה.

בשנת 1945, עם תחילת התמוטטותה של גרמניה הנאצית, עמד שמואליק בראש קבוצת נוער וארגן בריחה מהמחנה. דרך היערות עשו לילות כימים בכפור ובשלגים, עד שהגיעו לקווי האמריקנים. הוא סירב להצעה לנוסע לאמריקה, חיפש ומצא את שליחי הבריגדה היהודית, ובעזרתם הגיע עם חבריו לאיטליה, שם הצטרפו לאחד מקיבוצי ההכשרה, כשפניהם מועדות לארץ ישראל.

ב-9 בינואר 1946 עלתה קבוצת החברים על אוניית המעפילים "אנצו סירני", שהפליגה מאיטליה כשעל סיפונה 908 מעפילים, רובם צעירים חברי תנועות נוער, בתנאי הפלגה קשים. סמוך לחופי הארץ נתגלתה האונייה בידי הצי הבריטי, והייתה לאוניית המעפילים הראשונה שתפסו הבריטים אחרי מלחמת העולם. היא אולצה להיכנס לנמל חיפה, ומשם הובלו המעפילים למחנה המעצר בעתלית.

עם שחרורו ממחנה עתלית הגיע שמואליק לתל אביב וזמן קצר לאחר מכן הצטרף ל"הגנה". מאושר היה שזכה, כנצר יחיד למשפחה גדולה, להתחיל את חייו מחדש בארץ אליה נכסף כל ימיו.

בינואר 1948, זמן קצר לאחר פרוץ מלחמת העצמאות, היה שמואליק בין הראשונים שהתנדבו להצטרף לכוחות המגן, באומרו "מוטב למות כחייל יהודי מלהישרף בכבשן". אחרי חודש של אימונים דרש לעבור לאחת היחידות הקרביות, וצורף לגדוד 53 בחטיבת "גבעתי". עד מהרה התחבב על כל חבריו ומפקדיו, בלט במסירותו הרבה ובנכונותו לעזור, הצטיין באומץ לב והיה מוכן להתנדב לכל תפקיד.

במרס 1948 הורד גדוד 53 דרומה לקו החזית לאורך כביש מגדל-פלוג'ה והועסק בהגנה על היישובים העבריים בגזרה, ליווי שיירות לנגב וכיבוש מספר כפרים ערביים.

מערך הביצורים המצרי שקם לרוחב הנגב הצפוני ניתק את הנגב ממדינת ישראל הצעירה וסיכן את היישובים היהודיים באזור. במסגרת הניסיונות לפרוץ את הדרך לנגב המנותק, נעשו כמה ניסיונות לכבוש את הכפר עיראק אל מנשיה, כשהראשון שבהם כונה מבצע "גיס", על שם שלוש חטיבות החי"ר שהשתתפו בו: "גבעתי", "יפתח" ו"סרגי". על פלוגתו של שמואליק הוטל לכבוש את תל עיראק אל מנשיה. בליל כ"א בתמוז תש"ח (27.7.1948) יצאו לוחמי גדוד 53 מקיבוץ גת והסתערו על המתחם המצרי המבוצר, אך המצרים, שגילו את כוונתם, הגיבו באש עזה ורבים מהלוחמים נפגעו. שמואליק, נכון להקריב עצמו למען הכלל, הגיע לגדר התיל של הכפר וחיפה על הנסיגה. בסערת הקרב אירע מעצור למקלע שבידו והוא החליט לתקנו ויהי מה. כשהתעכב לצורך כך פגע בצווארו כדור האויב, והרגו במקום.

בן 21 בנפלו, הובא שמואליק למנוחת עולמים בבית העלמין ברחובות.